

MÉNĚ ČASU NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH ZNAMENÁ MÍT DOSTUPNOU ALTERNATIVU

V posledních dnech se stále intenzivněji diskutuje o omezení přístupu dětí k sociálním sítím i o zákazu používání mobilních telefonů ve školách. Tato debata se týká také nás, pedagogů volného času. Pokud totiž chceme, aby děti a mladí lidé trávili méně času v digitálním prostředí, musíme se současně zeptat, **co jim nabídneme místo něj.**

Sociální sítě dnes tvoří významnou část volného času mnoha dětí a dospívajících. Nabízejí zábavu, kontakt s vrstevníky a prakticky nekonečný přísun nových podnětů. Je proto namístě diskutovat o rizicích spojených s jejich nadměrným používáním. **Samotné omezení digitálních technologií ale problém nevyřeší. Volný prostor je potřeba naplnit jinou aktivitou.** A právě zde vidíme důležitou roli našeho střediska volného času.

340 STŘEDISEK, TISÍCE MOŽNOSTÍ

Naše středisko je jedním z 340 středisek volného času, která v České republice tvoří celostátní síť školských zařízení pro zájmové vzdělávání. Jsme součástí vzdělávacího systému, jen naše práce s dětmi a mladými lidmi probíhá jinak než ve škole.

Pracují u nás **kvalifikovaní pedagogové**, z nichž mnohé dobře znáte vy i vaše děti. Potkáváte je v kroužcích, na táborech, akcích, soutěžích a dalších aktivitách během celého roku. Některé děti k nám přicházejí každý týden, jiné několikrát do roka. A některé u nás jako malé začínaly a po letech se vracejí jako vedoucí nebo spolupracovníci.

Tohle všechno je zájmové vzdělávání. Jeho význam přitom nespočívá jen v tom naučit dítě programovat, tancovat, fotografovat, pracovat s keramikou, sportovat nebo poznávat přírodu. Stejně důležité je, co při těchto aktivitách prožívá: úspěch, nové vztahy, pocit sounáležitosti a vědomí, že existuje místo, kam se může vracet a kde je přijímáno.

PREVENCE NENÍ JEN PŘEDNÁŠKA

V souvislosti se sociálními sítěmi se hovoří o osamělosti, sociální izolaci, psychických obtížích i rizikovém a závislostním chování. Zájmové vzdělávání samozřejmě nenahrazuje psychologickou, zdravotní ani jinou odbornou péči. Může však sehrávat velmi významnou roli v **nespecifické primární prevenci.**

Prevence totiž nemusí mít vždy podobu přednášky o tom, co děti nemají dělat. Někdy má podobu míče, štetce, robota, hudebního nástroje, tanečního sálu, výpravy do přírody nebo party dětí, se kterou je člověku dobře.

Právě zkušenost z období pandemie nám ukázala, co se může stát, když dětem náhle zmizí přirozené možnosti setkávání, sportování, tvoření a organizovaného trávení volného času. Digitální prostředí se tehdy stalo školou, místem setkávání i jedním z hlavních zdrojů zábavy. **Návrat k aktivnímu trávení volného času následně nebyl samozřejmý ani automatický a část dětí si cestu zpět stále hledá.** Tuto zkušenost bychom měli využít.

DĚTI SE MUSÍ NAUČIT ZACHÁZET S VOLNÝM ČASEM

Schopnost smysluplně zacházet s vlastním volným časem nevzniká automaticky. Dítě si ji postupně osvojuje stejně jako schopnost zdravě vyvažovat čas věnovaný povinnostem, odpočinku a vlastním zájmům. V dětství se učí pracovat se školními povinnostmi a volným časem, později stejný princip přenáší do pracovního a osobního života. **To, jak se naučí zacházet se svým volným časem dnes, může ovlivnit způsob, jakým s ním bude nakládat v dospělosti.**

A právě s prvním krokem potřebuje často pomoci rodič. Zejména od mladšího dítěte nemůžeme očekávat, že samo projde nabídku aktivit a rozhodne se, co by mohlo být „to jeho“. Ptejte se, nabízejte možnosti a nechte děti různé aktivity vyzkoušet.

A pokud si nevíte rady, **obratte se na naše pedagogy**. Znájí jednotlivé aktivity, prostředí i jejich náročnost a mohou vám pomoci najít vhodnou cestu právě pro vaše dítě.

MAJÍ DĚTI A MLÁDEŽ KAM JÍT?

Chceme-li po dětech, aby část svého digitálního světa opustily, **musíme být připraveni přijmout je ve světě skutečném**. To znamená zachovat zájmové vzdělávání finančně dostupné pro rodiny a zajistit dostatečné kapacity. Je žádoucí podporovat nejen pravidelné kroužky, ale také tábory, otevřené a příležitostné aktivity, soutěže, spontánní činnost a spolupráci se školami.

Odpovědnost přitom neleží jen na dětech. **Důležitou roli mají rodiče, střediska volného času, jejich zřizovatelé i stát**. Každý z nás může dětem a mladým lidem otevřít jiné dveře.

Možná právě za dveřmi našeho střediska čeká na vaše dítě činnost, lidé nebo prostředí, o kterých zatím vůbec netuší, že je budou bavit.

Pokud chceme děti vrátit více do skutečného světa, musíme zajistit, aby v něm měly kam jít, co dělat a s kým být.